

Výstavba nového depozitáře Národní knihovny ČR v Praze Hostivaři a dokončení rekonstrukce fasády původního depozitáře

26. 4. 2024

Praha, Klementinum: Poklepem základního kamene k II. etapě dostavby depozitáře Národní knihovny České republiky (dále také jen „NK ČR“) v Praze Hostivaři byla symbolicky zahájena stavba zdejší nové, v pořadí již třetí depozitní budovy. Pro NK ČR je stavba depozitáře nezbytná k zajištění úložných prostor pro trvalé uchování jejich knižních sbírek, jejichž roční přírůstek činí zhruba až 80 tisíc svazků ročně. Současně byla také oficiálně veřejně odhalena opravená fasáda a nová okna na objektu prvního zdejšího depozitáře, který NK ČR využívá již téměř třicet let. Symbolický slavnostní akt zahájení stavby proběhl za účasti ministra kultury Martin Baxy a zástupců vedení NK ČR.

Dostavba třetí budovy NK ČR v Hostivaři bude mít zásadní vliv na uložení fondů NK ČR, které jsou nyní umístěny v depozitářích v Klementinu, ve dvou budovách NK ČR v Hostivaři a v mimopražském depozitáři v Neratovicích. Generální ředitel NK ČR Tomáš Foltýn k tomu poznamenal: *„Areál Centrálního depozitáře v Hostivaři je pro Národní knihovnu České republiky stejně důležitým prostorem jako její hlavní sídlo Klementinum. Koncentrují se zde nejen hlavní depozitní kapacity knihovny, ale také důležitá pracoviště, mezi něž patří například akviziční úseky, digitalizační centrum či výzkumné laboratoře a restaurátorské ateliéry zaměřené na ochranu fondů. Aktuálně realizované investiční akce patří mezi největší investice podporující provoz knihovny v její novodobé historii. Děkuji Ministerstvu kultury ČR za tuto formu podpory a pevně věřím, že dostavba*

depozitáře přispěje k naplnění základního poslání Národní knihovny ČR, jímž je trvale uchovat naše kulturní dědictví pro budoucí generace.“

„Dnešním poklepem základního kamene jsme zahájili cestu k modernímu a bezpečnému uložení fondů Národní knihovny ČR. A to tak, aby bylo učiněno zadost veškerým požadavkům a potřebám tohoto obrovského souboru. Dostatečný prostor i moderní technologie tak zajistí důstojné uložení knihovny. Státisíce jejích svazků jsou nyní umístěny hned v několika budovách. Jde o největší letos zahájenou investici ministerstva kultury za 557 milionů korun. Zároveň jsme si mohli prohlédnout opravenou fasádu a nová okna objektu starého depozitáře. Mám radost, že se daří zajišťovat odpovídající péči našemu kulturnímu dědictví a uchovávat ho v dobré kondici pro další generace,“ říká ministr kultury Martin Baxa.

Přestěhují se novodobé konzervační fondy i Fond 19. století

„V nově vybudovaných depozitech by měl být umístěn zejména Fond 19. století a další novodobé konzervační fondy. Během pokračující revitalizace Klementina budou prostory využity i pro dočasné uložení fondů, které se budou muset během rekonstrukce vystěhovat z klementinských depozitářů. Díky tomu budou tyto fondy přístupné uživatelům a nebude omezeno jejich využití, čímž bude NKČR plnit své základní poslání,“ vysvětluje ředitelka Odboru správy fondů Anna Vandasová.

V nové budově jsou plánována 4 patra depozitářů s místem pro cca 74 000 bm knih, což znamená prostor pro zhruba 3 miliony svazků různých formátů včetně map, novin či plakátů. Součástí stavby je i prostor pro specializovanou studovnu, která by se měla stát místem pro studium speciálních dokumentů, jakými jsou mapy, plakáty, pohlednice, grafiky atd. Novostavba depozitáře tak výrazně přispěje i ke zvýšení přístupnosti sbírek knihovny.

„Nedílnou součástí nové budovy budou i prostory pro špičková odborná pracoviště NK ČR. Příkladem může být postupně vytvářené Centrum pro konzervaci a restaurování knihovních fondů zajišťující procesy odkyselování, konzervace a dalších preventivních zákroků nutných pro trvalé uchování kulturního dědictví, které ve svých činnostech bude pokrývat i problematiku řešení

krizových událostí a odstraňování jejich následků,“ doplňuje náměstkyně Sekce knihovní fondy a služby Lenka Maixnerová.

Hlavním kritériem je ochrana a bezpečnost

Koncepce nového objektu respektuje zejména aktuální trendy v oblasti aktivních prvků ochrany fondů bezpečnosti knihovních fondů. Mezi hlavní kritéria související s dlouhodobým uchováním fondů patří mimo jiné také zabezpečení vhodného nastavení klimatu a intenzity osvětlení v depozitářích. *„Vzduchotechnické jednotky určené pro nové skladovací haly cílí na dosažení celoročně stabilních fyzikálních podmínek, mezi něž patří stálá teplota okolo 18 °C a zhruba 50% relativní vlhkost vzduchu. Vzduchotechnika v pracovnách, dílnách i ve veřejných prostorách bude zajišťovat 100% výměnu vzduchu, přičemž bude využívat technologii rekuperace tepla a vlhkosti. Moderní filtrační systém zabezpečí vysoký stupeň čistoty vzduchu v celém objektu. Vzhledem k tomu, že v areálu CDH jsou uloženy významné novodobé knižní sbírky, byla při zpracování projektové dokumentace velká pozornost věnována rovněž stabilnímu hasicímu zařízení, resp. způsobu hašení, který respektuje moderní trendy a je šetrný k uloženým knižním svazkům,*“ vysvětlují pracovníci Odboru investic NK ČR. Předpokládané dokončení stavby je v březnu 2026, přičemž na samotnou stavbu bude následně navazovat i proces postupného vysychání objektu a regulace vnitřního klimatu, který je nezbytný pro bezpečné umístění konzervačních sbírek knihovny.

Generálním projektantem stavby je spol. VPÚ DECO Praha, a.s., autorem architektonického návrhu stavby je Ing. arch. Jan Janoušek, který navrhl rovněž objekt realizovaný v I. etapě. Zhotovitelem stavby je společnost Gardenline s.r.o. Celková hodnota investice je dle nabídky zhotovitele ve výběrovém řízení 556 622 142,82 Kč bez DPH, předpokládaná doba stavby je 24 měsíců, bude tedy dokončena v březnu 2026.

Nová fasáda vylepšila vzhled budovy i vnitřní klimatické podmínky

NK ČR využívá nejstarší budovu depozitáře ve svém hostivařském areálu již od poloviny 90. let minulého století. Sondy prováděné v posledních letech jednoznačně prokázaly, že opláštění této budovy i její tepelná izolace a některé nosné prvky jsou ve velmi kritickém stavu. Kombinace nekvalitní a místy zcela chybějící izolace a také třicet let starých oken způsobovala náročné klimatické podmínky zde umístěných pracovišť a zvyšovala i energetickou náročnost provozu. *„Součástí projektu byla tedy kromě výrazného zlepšení tepelně-izolačních funkcí budovy prostřednictvím kontaktního zateplovacího systému i výměna oken. Pracovní podmínky na pracovištích jistělepší i nainstalované horizontálních žaluzie, nové izolační fólie na oknech pečlivě vybraných pracoven a laboratoří a dále pak umístění slunolamů nad všemi okny jižní fasády. Práce na fasádě byly zahájeny v září 2023. V březnu letošního roku byla investiční akce dokončena,“* uzavírají pracovníci Odboru investic NK ČR.

Rekonstrukce obvodového pláště je podobně jako samotná stavba nové budovy depozitáře hrazena z programu Péče o národní kulturní poklad v rámci akce „Realizace úsporných opatření v areálu CDH“. Projektovou dokumentaci zpracovala společnost Arch.Design, s.r.o., zhotovitelem byly BBP Stavby s.r.o.

Centrální depozitář Hostivař

Areál Centrálního depozitáře v Hostivaři (dále také jen “CDH”) je v užívání Národní knihovny ČR již od ledna 1996. Vznikl rekonstrukcí a dostavbou původních hal podniku Výstavnictví a vedle soustředění sbírek NK ČR, které byly do té doby uloženy v nevyhovujících podmínkách mimopražských depozitářů, vytvořil i plnohodnotné zázemí pro pracoviště ochrany, restaurování a reformátování fondů, jejich správu a přípravu a vydávání publikací. Součástí původního objektu byla i studovna pro zde uložené konzervační fondy. Maximální kapacita skladových hal tohoto původního objektu je 4 miliony svazků.

Národní knihovna
České republiky
National Library
of the Czech Republic

tisková zpráva

Vzhledem k tomu, že NK ČR se prakticky trvale potýká s nedostatkem prostor pro ukládání knih (každoroční nárůst knihovního fondu čítá až 80 tisíc svazků), ukázala se po snahách směřujících ke stavbě nové budovy na Letné smysluplná dostavba dalších objektů v areálu CDH, k němuž má NK ČR právo hospodaření, jako nejefektivnější řešení těchto prostorových nedostatků. Proto byla v roce 2010 v rámci Programu péče o národní kulturní poklad zaregistrována akce na I. etapu, a posléze i na II. etapu dostavby nového depozitáře. První objekt byl dokončen v prosinci roku 2012. Všechny tři objekty budou vzájemně funkčně propojeny – obě nové budovy na sebe přímo navazují a s původní budovou jsou provázány v některých podlažích spojovacími krčky. Vzhledem k nestabilnímu podloží je celý objekt založen na pilotách, stejně jako objekt vybudovaný v I. etapě.

Tisková mluvčí Národní knihovny ČR
Mgr. Martina Košanová
Ředitelka Odboru komunikace
+420 602 811 320
martina.kosanova@nkp.cz
www.nkp.cz

Národní knihovna
České republiky
National Library
of the Czech Republic

tisková zpráva

Poklep základního kamene (zleva: Lubor Hoďánek, Jan Janoušek, Martin Baxa, Tomáš Foltýn a Vít Kolářek)

Národní knihovna
České republiky
National Library
of the Czech Republic

tisková zpráva

Centrální depozitář NK ČR Hostivař - nová fasáda